

Sygn. akt IV.U 310/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Gurgacz

Protokolant: Gabriela Wojtowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2019 r. w Krośnie

sprawy z wniosku S. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

o świadczenie rehabilitacyjne

na skutek odwołania **S. J. (1)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

z dnia (...) maja 2018 roku nr sprawy: (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e .

SSR Katarzyna Gurgacz

Sygn. akt IV. U. 310/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 stycznia 2019 roku

Działając w oparciu o treść art. 3 ust. 1, art. 9 ust. 1 i art. 21 ust.1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /Dz. U. Nr 167 z 2009 r., poz. 1322 ze zm./ - **decyzją** z dnia (...) maja 2018 roku nr sprawy : (...) **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.** odmówił wnioskodawcy **S. J. (1)** prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 27 kwietnia 2018 r. do 23 października 2018 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru z tytułu wypadku przy pracy.

Uzasadniając swoją decyzję Oddział ZUS w J. wskazał, iż odmówił prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu wypadku przy pracy, ponieważ to wnioskodawca był sprawcą wypadku drogowego.

Odwołując się od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu wypadku przy pracy za okres od 27 kwietnia 2018 r. do 23 października 2018 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru.

Dalej podniósł, iż decyzja jest dla niego krzywdząca albowiem organ rentowy nie udowodnił, że wnioskodawca w sposób zawiniony bądź też noszący znamiona rażącego niedbalstwa, nie zachował należytej ostrożności. Ponadto nie

można wykluczyć, że do zdarzenia mógł przyczynić się np. stan techniczny pojazdów, czego organ rentowy w ogóle nie ustalił.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie odwołania. (...) Oddział w J. podał, powołując się na ustalenia w prowadzonym przeciwko wnioskodawcy postępowaniu karnym o spowodowanie wypadku drogowego, w kontekście orzecznictwa Sądu Najwyższego kwalifikującego zachowania uczestników ruchu drogowego jako rażące niedbalstwo, iż wnioskodawca kierując pojazdem i wykonując manewr zawracania, nie upewnił się co do możliwości jego wykonania w wyniku czego doprowadził do zderzenia z innym pojazdem jadącym prawidłowo, co należy uznać za zachowanie noszące znamiona rażącego niedbalstwa.

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca S. J. (1) jest zatrudniony w (...) w (...) na stanowisku (...) w Sekcji (...) i (...). W ramach swoich obowiązków wykonuje również czynności związane z dokonywaniem niezbędnych zakupów i załatwianiem niezbędnych spraw zgodnie z aktualnymi potrzebami (...), w tym wykonywanie przewozów pojazdem służbowym marki (...).

W dniu 26 października 2017 r. około godziny 8.45 wnioskodawca otrzymał od swojego przełożonego dodatkowe polecenie, dotyczące przewozu (...) przebywającej w budynku (...) do K., w celu odbycia przez tę (...) badania przez lekarza w przychodni (...), zgodnie ze skierowaniem. Około godziny 9.30 wnioskodawca podjechał samochodem służbowym pod (...) i po zabraniu (...) wyjechał do K.. W chwili gdy był w miejscowości K. odebrał za pomocą zestawu głośnomówiącego w samochodzie rozmowę telefoniczną od pracodawcy, z której dowiedział się, że jest konieczność powrotu do (...), w celu zabrania do K. dodatkowych osób. Po zakończeniu rozmowy telefonicznej, z uwagi na jadące za wnioskodawcą samochody wnioskodawca włączył prawy kierunkowskaz i zjechał do prawej krawędzi jedni na wysokości zatoki (...)i tam zatrzymał się i wówczas jadący za nim samochód osobowy ominął go i zaraz za nim manewr omijania rozpoczął (...) z naczepą (...). W tym samym momencie wnioskodawca odbił kierownicą w lewo wykonując manewr zawracania, czym doprowadził do zderzenia z pojazdem (...).

Wnioskodawca S. J. (1) w dniu 26 października 2017 r. w K., (...), woj. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując po drodze publicznej samochodem marki (...) o nr rej. (...) nie zachował należytych środków ostrożności, nie uwzględnił stanu i widoczności jezdni, jak również nie upewnił się czy wykonywany przez niego manewr zawracania nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz ruch ten utrudni, w następstwie czego doprowadził do zderzenia z prawidłowo wykonującym manewr wyprzedzania samochodem ciężarowym marki (...) o nr rej. (...), kierowanym przez A. W. na skutek czego pasażerka pojazdu D. D. (2) E. W. doznała obrażeń ciała w postaci stłuczenia klatki piersiowej po stronie (...) barku (...) i kostki bocznej stawu skokowego (...) oraz bardzo dużego krwiaka poślądka(...), co spowodowało rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni trwający.

Żadne stany chorobowe wnioskodawcy nie wpłynęły na zaistnienie przedmiotowego wypadku drogowego.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) II Wydział Karny z dnia (...) kwietnia 2018 r. sygn. akt II K (...) Sąd uznając, że okoliczności popełnionego czynu i wina S. J. (1) nie budzą wątpliwości, warunkowo umorzył postępowanie karne wobec niego na okres jednego roku próby.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt wypadkowych ZUS , akt SR w (...)sygn. akt II K (...), opinii biegłego neurologa L. J. z dnia 30.11.2018 r. k. 33-35.

Tym wszystkim dowodom Sąd dał wiarę, albowiem są spójne i wzajemnie się uzupełniają i nie były kwestionowane przez strony.

Sąd podzielił poglądy wypływające z opinii biegłego bowiem opinia ta jest logiczna, fachowa i zupełna.

Sąd zważył co następuje :

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /Dz. U. Nr 199 poz. 1673/ - z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje „świadczenie rehabilitacyjne” – dla ubezpieczonego, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do p[racy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy (...).

Stosownie do art. 9 ust. 1 w/w ustawy – zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego przysługują w wysokości 100% podstawy wymiaru.

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych - za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą (...).

W niniejszej sprawie Oddział ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia wypadkowego uznając iż bezpośrednią przyczyną wypadku było zawinienie wnioskodawcy noszące znamiona rażącego niedbalstwa.

Z treści art. 21 ust. 1 wyżej powołanej ustawy, wynika że świadczenia określone w ustawie nie przysługują gdy wyłączną przyczyną wypadku było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub skutek rażącego niedbalstwa.

W niniejszej sprawie ustalono, na podstawie ustaleń w prawomocnie zakończonym postawianiu karnym toczącym się pod sygn. akt II K (...), okoliczności faktyczne w jakich doszło do wypadku wnioskodawcy. Okolicznościom tym w postępowaniu karnym wnioskodawca – podejrzany nie zaprzeczał a wręcz je przyznał w składanych wyjaśnieniach (k. (...) powołanych akt sprawy karnej). Dlatego, wobec braku innych wniosków dowodowych wnioskodawcy, Sąd dysponując dowodami z dokumentów i ustaleniami w sprawie karnej, ustalił przedstawiony powyżej stan faktyczny sprawy, w szczególności co do okoliczności i przebiegu wypadku, ewentualnego przyczynienia się innych osób i zdarzeń niezależnych od wnioskodawcy. Ponieważ w sprawie karnej ustalono wyłączne sprawstwo wnioskodawcy i brak przyczynienia się innych osób i zdarzeń/okoliczności do powstania wypadku, wobec braku innych wniosków dowodowych, należało oprzeć się na ustaleniach poczynionych w sprawie karnej. Pomimo tego, że wyrok warunkowo umarzający postępowanie w sprawie karnej nie wiąże sądu cywilnego (SN z 20.09.1973 r., II PR 223/73, uchwała SN z 22.10.1974 r., III PZP 20/74), to ma on moc dokumentu urzędowego, którego znaczenie sąd cywilny ocenia w granicach swobodnej oceny dowodów (wyrok SN z (...).10.1997 r., III CKN 238/97). Dlatego dowody zgromadzone w aktach postępowania karnego (nawet zakończonego warunkowym umorzeniem postępowania) - prowadzonego przeciwko wnioskodawcy nie są bez znaczenia, jak by tego chciał wnioskodawca i nie mogą zostać pominięte w postępowaniu cywilnym, lecz podlegają ocenie zgodnie z ogólnymi regułami dowodowymi. I w kontekście powyższego, istotne jest nie kwestionowanie przez wnioskodawcę w postępowaniu karnym okoliczności faktycznych sprawy, w tym przedstawionego mu zarzutu, do którego się w całości przyznał a także wobec braku innych wniosków dowodowych wnioskodawcy w niniejszym postępowaniu. Skoro wnioskodawca dopiero w niniejszym postępowaniu kwestionował ustalenia i dowody zebrane w sprawie karnej, to na nim spoczywał ciężar dowodu okoliczności innych aniżeli wynikają z dokumentów urzędowych zgromadzonych w sprawie karnej (art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k. p.).

Należy podnieść, że wnioskodawca w sprawie karnej nie wskazywał na żadne, nawet prawdopodobne okoliczności zewnętrzne lub wewnętrzne (stany chorobowe), które mogły przyczynić się do wypadku. Na żadne konkretne tego typu okoliczności (poza stanem zdrowia, który został wyjaśniony jednoznacznie poprzez opinię biegłego neurologa), również nie wskazywał w niniejszej sprawie, ani nie wynikają one z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (również z akt postępowania powypadkowego, poza nie znajdującym odzwierciedlenia w żadnym z zebranych dowodów zapisie w karcie z ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, który nie stanowi ustalenia a jedynie sugestią komisji powypadkowej prawdopodobnej usterki technicznej). Otóż gdyby wnioskodawca tylko podejrzewał usterkę techniczną, to z pewnością podnosiłby tę okoliczność w postępowaniu karnym.

Stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20.06.1997 roku Prawo o ruchu drogowym uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo, gdy ustawa tego wymaga, szczególną ostrożność. Z takiego ujęcia wynika, że należyta ostrożność to zarówno ostrożność (tzw. zwykła), jak i szczególna ostrożność w sytuacji, w której przepisy wymagają zachowania takiej ostrożności.

Niezachowanie należytej ostrożności przyjmuje zazwyczaj postać nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przez zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym zgodnie z wypracowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego interpretacją należy rozumieć reguły zawarte w przepisach określających porządek poruszania się na szlakach komunikacyjnych i zachowania się w typowych dla ruchu sytuacjach, zamieszczone przede wszystkim w ustawie o ruchu drogowym lub wyrażone przez przyjęte oznakowanie, oświetlenie i sygnalizację, i po drugie reguły nieskodyfikowane w sposób szczegółowy, a wynikające z tych przepisów oraz z istoty bezpieczeństwa w ruchu, które muszą znaleźć zastosowanie wszędzie tam, gdzie nie ma sprecyzowanego przepisu.

Według art. 2 pkt 22 powołanej ustawy Prawo o ruchu drogowym szczególna ostrożność oznacza ostrożność polegającą na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie. Adresatem obowiązku zachowania szczególnej ostrożności jest uczestnik ruchu zdefiniowany w art. 2 pkt 17 wymienionej ustawy Prawo o ruchu drogowym. Ustawa Prawo o ruchu drogowym kieruje obowiązkiem zachowania szczególnej ostrożności m.in do kierującego pojazdem w razie zmiany kierunku jazdy lub zajmowanego pasa ruchu oraz obowiązkiem ustąpienia pierwszeństwa przejazdu pojazdowi jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać, oraz pojazdowi wjeżdżającemu na ten pas ruchu z prawej strony (art. 22 ust. 1 i 4).

Sąd Najwyższy **w wyroku z dnia 4 grudnia 2008 r., II UK 106/08** w jego tezie stwierdził, że nieprawidłowa technika jazdy samochodem i nienależyta obserwacja drogi, wynikające z nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego, będące wyłączną przyczyną wypadku drogowego mającego charakter wypadku przy pracy, mogą być ocenione jako naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego skutek rażącego niedbalstwa i stanowić podstawę wyłączenia prawa ubezpieczonego do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego.

W uzasadnieniu tego orzeczenia, powołując się również na orzecznictwo Sądu Najwyższego, stwierdzono, że wyrażenie „rażące niedbalstwo” nie jest zdefiniowane w ustawie. Natomiast w ustawie karnej materialnej w art. 9 § 1 i 2 k.k. zawarte są definicje winy umyślnej i nieumyślnej. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że w sposób zgodny, że rażące niedbalstwo nie jest ani winą umyślną w rozumieniu art. 9 § 1 k. k ani nieumyślną w rozumieniu art. 9 § 2 k.k., lecz zachowaniem mieszczącym się pomiędzy tymi kategoriami prawa karnego, tj. graniczącym z umyślnością, które jednak nie daje podstaw do przypisania pracownikowi/ubezpieczonemu zamiaru (bezpośredniego/ewentualnego) skierowanego na popełnienie czynu. Z rażącym niedbalstwem należy rozumieć między innymi sytuacje, w których poszkodowany pracownik zdaje sobie sprawę z grożącego mu niebezpieczeństwa, gdyż zwykle ono występuje w danych okolicznościach faktycznych, tak, że każdy człowiek o przeciętnej przezorności ocenia je jako ewidentne – a pomimo tego, z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, naraża się na to niebezpieczeństwo, ignorując następstwa własnego zachowania się.

W powołanym wyroku SN, zwrócono uwagę, że wnioskodawca był zawodowym kierowcą (w niniejszym postępowaniu wnioskodawca również w zakresie obowiązków służbowych wykonywał jazdę samochodem), od którego wymaga się w związku z tym zwiększonego profesjonalizmu. Manewru wnioskodawcy nie usprawiedliwiały żadne ujawnione okoliczności, w tym warunki pogodowe (tożsamo w niniejszym postępowaniu). W tej sytuacji jedyną przyczyną wypadku była nieprawidłowa technika jazdy wnioskodawcy i nienależyta obserwacja drogi, to zaś pozwala na stwierdzenie, że zachowanie to było wynikiem rażącego niedbalstwa wnioskodawcy.

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę, w wyniku oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, znalazł podstawy do przypisania wnioskodawcy S. J. naruszenia przepisów bezpieczeństwa w ruchu drogowym w sposób noszący znamiona rażącego niedbalstwa.

Wnioskodawca nie zachował wymaganej szczególnej ostrożności, nie uwzględnił stanu i widoczności jezdni, jak również nie upewnił się czy wykonywany przez niego manewr zawracania nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz ruch ten utrudni, w następstwie czego doprowadził do zderzenia z **prawidłowo** wykonującym manewr wyprzedzania samochodem ciężarowym marki (...) o nr rej. (...), kierowanym przez A. W..

W wyniku powyższych ustaleń – Sąd uznał za niezasadne odwołanie wnioskodawcy S. J. (1) i na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Sędzia